

ON SHOW
THE SELF DESIGN ACADEMY

PERIODE
18 SEPTEMBER – 22 NOVEMBER
2020

OPENING
VRIJDAG 18 SEPTEMBER
VANAF 20.00

BEZOEKADRES
TORENALLEE 40-06
5617 BD EINDHOVEN

BEZOEK ONZE WEBSITE
VOOR NIEUWS, UPDATES
EN WORKSHOPS

Noot voor de redactie
Voor meer informatie, digitaal beeldmateriaal
en interviews, neemt u contact op met
Anouk van den Brink. Mail anouk@mu.nl
of bel +31 (0) 40 296 1663.

1/5

PERSBERICHT

THE SELF DESIGN ACADEMY

“Het belangrijkste dat je over jezelf moet weten,” zegt Yuval Noah Harari in *21 Lessen voor de 21e Eeuw*, “is dat je geen verhaal bent.” Als hij bedoelt dat we niet de hele tijd op social media moeten doen alsof alles geweldig is terwijl de werkelijkheid in de verste verte niet zo mooi is als de foto’s suggereren, dan heeft hij gelijk. Maar wat is dit zelf dan? Dat willen we graag samen met jou ontdekken in *The Self Design Academy*, online en offline in MU van 18 september tot 22 november. Wat zijn we anders dan de verhalen die we verzinnen om alles zo’n beetje te verklaren?

In *The Self Design Academy*, een gezamenlijk initiatief van MU en de Image Society, onderzoeken 18 kunstenaars en designers samen met de bezoekers hoe we onszelf kunnen definiëren, begrijpen en ontwerpen. Geïnspireerd door Mieke Gerritzens nieuw te verschijnen boek *Help Your Self*, over de almaar toenemende populariteit van de zelfhulpindustrie, richten we ons op de creatieve strategieën en technieken waarmee we onszelf kunnen ontwikkelen, en hoe we die met anderen delen. Tegelijkertijd is de Academy een plek voor kritische reflectie op de maakbaarheid van het zelf. Is het echt nodig om onszelf steeds te verbeteren en te (her)ontwerpen, en zo ja: op wiens voorwaarden? In hoeverre worden we gevormd door de krachten om ons heen, en hoe krijgen we de touwtjes (weer) in handen?

Laten we voor één keer niet beginnen met het besef dat we denken, dit Cartesiaanse ego zonder lijf dat lang genoeg in het middelpunt heeft gestaan. Laten we beginnen met een zelfbesef dat voortkomt uit het constante gadeslaan van onze lichamelijke toestand. Spierspanning, bloeddruk,

Over MU

MU Hybrid Art House is een onderzoekend presentatie platform in een rijk internationaal netwerk van creatieve makers die met elkaar de liminale ruimte definiëren tussen wat kunst is en wat kunst kan zijn.

MU initieert, produceert en presenteert bij voorkeur nieuw werk en omringt dit met een uitgebreid interdisciplinair randprogramma voor een breed en met name jong publiek. Daarbij staat kennismaking met, begrip voor, verdieping van en hands-on eigen ervaring met het maken van kunst voorop.

MU is nieuwsgierig naar talent en daagt talenten uit om nieuwsgierig te zijn. MU biedt een platform voor artistiek onderzoek en ontwikkeling door kunstenaars en ontwerpers, en draagt bij aan hun internationale zichtbaarheid.

MU is gevestigd in een voormalige Philipsfabriek op Strijp-S in Eindhoven.

ademhaling, hartslag, temperatuur, evenwicht en allerlei andere vitale functies houden ons op de hoogte van ons huidige welzijnsniveau, zegt hersenwetenschapper Antonio Damasio in *De Vreemde Orde der Dingen*. Ze worden ons bewust als gevoelens — genot of pijn, woede, vrede, verdriet, geluk, enzovoorts — die alleen van ons kunnen zijn.

Juist deze vitale functies maken deel uit van de dialoog die Marlot Meyer op gang brengt met *LIMB-O*. Het werk bestaat uit een netwerk van slangen en kleppen die verbonden zijn met opblaasbare objecten en elektrodes op het lichaam van de kunstenaar, dat met ongecontroleerde bewegingen reageert als het publiek een relatie aangaat met de installatie. De digitale en fysieke feedbacksystemen die in het proces ontstaan, vervagen de grenzen tussen lichaam en data, persoonlijk en publiek, zelf en ander.

Niets is vaag aan *Punctum* van Ana María Gómez López. Via wegwerpspuiten, kleppen en medische slangetjes laat ze haar eigen bloed heen en weer stromen tussen bloedvaten en aders van verschillende delen van haar lichaam. Deze uitwendige bloedbaan benadrukt vooral de fysieke autonomie van de kunstenaar en haar recht om te experimenteren met haar eigen vlees en bloed. Tegelijkertijd confronteert het ons rechtstreeks met onze eigen lichamelijke realiteit.

Jonas Erslands *Shop with a Stranger – One Hundred Second-hand Shopping Lists* maakt de consumentenkeuzes zichtbaar die schuilgaan achter het dagelijkse onderhoud van ons fysieke zelf, als een huishoudelijke variant van Barbara Krugers *I shop, therefore I am*. De artikelen op de boodschappenlijstjes die Ersland verzameld heeft, hoe ze zijn georganiseerd, het papier, het handschrift: ze suggereren allemaal verschillende prioriteiten, identiteiten en manieren van leven. De vraag is: worden we gevormd door de inhoud van onze winkelwagen?

In tegenstelling tot boodschappenlijstjes (die niemand ooit opstelt om er indruk mee te maken), zijn kleren onlosmakelijk verbonden met het beeld van onszelf dat we anderen tonen. We hoeven niet gelijk de deur uit als wandelend kunstwerk zoals de negentiende-eeuwse *Dandy*, maar het kan geen kwaad om te begrijpen hoe we elkaars kleding lezen. *Pan~ // Catwalk* van Zwermers choreografeert zorgvuldig hoe onze identiteit wijzigt met elke nieuwe outfit. Zwermers nodigt je uit om je (on)modieuze zelf vast te laten leggen in hun fotocabine, of het uiterlijk te overdenken tijdens hun performance.

Als je erbij stilstaat hoe kwetsbaar en afhankelijk we op de wereld komen, is ons streven naar zelfverbetering volkomen logisch. We moeten leren kruipen, staan, lopen, rennen, fietsen, rijden... Het verlangen om te groeien en beter te worden is oeroud, aangeboren. Daarbij vergeleken lijkt het idee dat je jezelf volledig kan ontwerpen van veel recenter datum. In de *Oratie over de Menselijke Waardigheid* (1486) laat renaissancefilosoof Giovanni Pico della Mirandola God verklaren: "Hemels noch aards, sterfelijk noch onsterfelijk hebben Wij je gemaakt, opdat je je zagezegd des te gewilliger en eervoller, als boetseerder en vormgever van jezelf, kunt kneden tot de vorm die je voorkeur heeft."

Tegenwoordig wordt deze belofte niet door God gedaan, maar door talloze

Over Image Society

Het doel van stichting Image Society is een platform te bieden voor een artistiek visionaire kijk op beeldcultuur. Ze streeft dit na door middel van onderzoek, projecten, publicaties, evenementen en tentoonstellingen in Nederland en daarbuiten. De Image Society, opgericht door Mieke Gerritzen, is een kruising tussen een atelier en een productiehuis, een creatieve ontmoetingsplaats voor beeldmakers en beelddenkers van vandaag. Hier kijken moderne beeldmakers (born-digitals, wireless kosmopolieten, visuele intellectuelen) om zich heen en duiken ze onder in de vloedgolf van tegenstrijdige betekenissen en nieuwe visuele stromingen.

cursussen, boeken, oefeningen en stappenplannen die ons aansporen om ons ware, optimale zelf te realiseren. Emma Verhoeven gebruikt al deze voorstellen als aanwijzingen en sleutels om de installatie *Escape Here Now* te verlaten. Online kan het werk gespeeld worden als een escape game. Zouden al die producten en diensten waarmee we onszelf kunnen worden, verbeteren, accepteren en uiten ons nou echt dichter bij ons authentieke zelf brengen?

Volgens Plato, die de oorspronkelijke Academie stichtte rond 387 v.C., is het ware zelf onze onsterfelijke ziel die verlangt naar schoonheid, waarheid en wijsheid. Wat zou er dan op tegen kunnen zijn om je te willen identificeren met de schoonheid van de mode, om onderdeel te zijn van de creativiteit door beelden te delen, memes, commentaren, enzovoorts van je favoriete merk? Paradyms *All that is solid melts into air* onderzoekt hoe deze zelfexpressie van prosumenten bijdraagt aan de politisering van de mode, en omgekeerd. Met behulp van een transparante garderobe en een face-filter transformeert de installatie je tot een personage in een speculatief verhaal over veranderende esthetische waarde.

Liever dan iemand anders' identiteit aan te nemen, deelt Noam Youngrak Son hun eigen zelf met anderen. In *Self Design Committee* krijgen bezoekers een face-filter aangeboden waarmee ze een digitale Noam worden en democratisch mee kunnen praten over beslissingen die Noam normaal alleen zou nemen. Het doet denken aan Robert Jay Liftons theorie van *The Protean Self* (Het Veelvormige Zelf), waarin hij een vloeibare, veelzijdige volwassen identiteit voorstelt die wordt gedefinieerd door verbindingen en her-uitvinding — een zelf voor ons tijdperk.

Traditionele psychoanalytische theorieën over het zelf draaien om het proces van opgroeien tot een autonoom persoon, dat begint met het besef van een baby dat ze *niet* één is met haar moeder. Ook als het bewuste 'ik' dat zo ontstaat zich uiteindelijk ontwikkelt tot een stabiel zelf, moet het zich nog altijd weren tegen de onbewuste driften die zich continu blijven manifesteren. In *Attachment Theatre* verhoudt Briony O Clarke zich tot onbewuste projecties en bindingen en de manier waarop ze zichtbaar worden in onze relatie met de wereld om ons heen. Met behulp van datatechnologie worden ze getransformeerd tot speelse overgangsobjecten die verbindingen voorstellen van persoonlijke beduiding.

Veel mensen verfoeiden het isolement van de corona lockdown, maar niet Hanneke Wetzter. Zij bleef lekker thuis om een band op te bouwen met haar levensechte *dollfriend* Nadiah, waarvan ze nauwgezet verslag doet in de fotoserie *Living Alone (Together)*. Is Nadiah een overgangsobject, een alternatief zelf of een meesterlijk gearrangeerd siliconen attribuut in een diepzinnig commentaar op onze menselijke relaties? Zolang *The Self Design Academy* duurt, woont Nadiah in MU, waar Hanneke haar van tijd tot tijd gezelschap houdt.

Psychiater en psychoanalist Jacques Lacan stelde dat we ons spiegelbeeld ten onrechte zien als de belofte van een volledig geïntegreerd, autonoom zelf. Dit concept van het onafhankelijke ego is geen *subject* dat de wereld en zichzelf ervaart, ontdekt en definieert, maar een *object* dat grotendeels bepaald wordt door conventie. Tom Loois is het daar wel mee eens. In reactie

Het verlangen om te groeien en beter te worden is oeroud, aangeboren. Daarbij vergeleken lijkt het idee dat je jezelf volledig kan ontwerpen van veel recenter datum.

op de meegaandheid van de mensen met (ongeschreven) maatschappelijke regels, adviseert hij bezoekers hoe ze ervan af kunnen wijken in zijn *Consultancy for Deviant Behaviour*. Kijk eens goed naar je zelf in de spiegel, en volg de instructies... Ondertussen presenteert PentHouss *Self Contained Archives* in een van de containers buiten bij MU, waar ons spiegelbeeld ons confronteert met de aanwezigheid van onverwachte anderen.

Psychoanalyse kan jaren duren, en nieuwe behandelmethoden richten zich voornamelijk op gedragstherapie en medicatie die sneller resultaat opleveren. Voor *Eunoia* — 'welwillendheid' of 'een gezonde geestesgesteldheid' — nodigt Ivi van Keulen mensen uit om pijnlijke ervaringen te verwerken door hun persoonlijke doelen steeds te herhalen op een lange rol papier, als een vorm van zelf-design door Neuro Linguïstisch Programmeren. In een live performance, *Atlas Skin*, neemt ze de trauma's van andere mensen op zich door ze op haar naakte lichaam te laten schrijven.

Misschien dat het herhalen van een bepaalde intentie je een gevoel van zelfbeschikking geeft. De Zelfbeschikkingstheorie van Edward L. Deci en Richard M. Ryan stelt dat mensen hun eigen leven beter kunnen regelen en veel gelukkiger zijn als ze een gevoel van controle en invloed hebben op de gevolgen van hun keuzes. Jonathan Levains *One More Nation* speelt in op het verlangen naar zelfbeschikking door je te vragen om je eigen micronatie te creëren, als een echte Robinson Crusoe. Hoe geef je symbolisch uitdrukking aan dit zelfbestuur?

Zelfbeschikking, als het recht van een volk om zijn eigen toekomst te bepalen, is sterk verbonden met dekolonisatie. De tijd dat een paar Europese landen een groot deel van de wereld beheersten is (gelukkig) voorbij, maar mensen van kleur vechten nog altijd tegen de ingebakken ontkenning van hun identiteit. Neem bijvoorbeeld Ruby Williams, die eerder dit jaar een schikking overeenkwam van £8.500 nadat ze herhaaldelijk van school was gestuurd, alleen vanwege haar Afro kapsel, dat volgens leraren 'te groot' was. Met *Afro Hair Futurity*, een serie kronen uit Afro haar en podcasts met interviews over Afro haar, wil Alix Bizet een nieuw denken in gang zetten over Afro haar in een postkoloniale context en als een performance van *black futurity*.

Vergelijkbare vragen over zelfbeschikking liggen ten grondslag aan *It has all the colors and all the shapes and all the moves*, een werk van Thom van Rijckevorsel. Onder verwijzing naar middeleeuwse altaarstukken waarop mensen konden zien wat er van ze verwacht werd, bevraagt dit video-triptiek de huidige vrijheid om te zijn wie je wil zijn, die ons wordt beloofd door de vele apps en diensten waarmee we onszelf vormgeven. Helaas verliezen we daarbij onze intrinsieke motivatie en raken we verstrikt in externe beloningen — likes, reposts, comments — terwijl de apps bepalen hoe we ons zelf uiten.

In *MindMeditation.net* kijkt Brigitte Jansen naar zen en mindfulness als manieren om te ontsnappen aan de overweldigende online roep om aandacht. Zijn het strategieën om burn-outs te voorkomen en onze productiviteit te beschermen? Zijn ze anti-digitale propaganda? Of de zoveelste vorm van controle? Drie bedrieglijk eenvoudige apps komen in de tentoonstelling samen tot een altaarstuk dat je helpt om je gedachten tot rust te brengen, of dat in elk geval belooft.

Al meer dan dertig jaar bestudeert socioloog en psycholoog Sherry Turkle onze relatie met digitale technologie. In haar boek *Reclaiming Conversation* waarschuwt ze dat ons zelf lijdt onder een constante verbondenheid die terugdeinst voor echte ontmoetingen. De oplossing is simpel: praat meer, in real life. Ga naar Margriet Craens prachtige *Bar No.5*, waar de barpersoon je in een privésessie Sociale Hygiëne leert hoe je de lichamelijke en geestelijke gezondheid van andere mensen respecteert, en waar speciaal gemaakte glazen flessen helpen bij het verbeelden van jouw persoonlijke sociale strubbelingen.

Of je kan kijken hoe Anna Maria Fink experimenteerde met een alternatief besef van thuis. Voor *Landscape as House* woonde ze een jaar op het grote stuk land in de bergen dat vroeger van haar opa was en dat inmiddels is verdeeld onder zijn kinderen. Elke dag sliep ze op de ene plaats, maakte ze thee in een schuurtje hoger op de berg, werkte in een atelier onder aan de helling, kookte in weer een andere woning, haalde brandhout in het bos — steeds lopend van dit deel van het 'huis' naar het volgende, terwijl ze de familiebanden aanhaalde en één werd met het landschap en de wisselende seizoenen.

Je kan persoonlijk bijdragen aan dit wijdlopijge onderzoek van het zelf en zelf-design in *The Self Design Academy Space* in MU Hybrid Art House, maar je kan ook meedoen aan de online-activiteiten en -presentaties op *The Self Design Academy Site*. Daarnaast ben je van harte welkom om deel te nemen aan cursussen, workshops en lezingen in het programma *The Self Design Academy Share*. Kom en herontwerp het zelf met ons. Breng alleen je ...

The Self Design Academy
Van 18 september tot 22 november

Opening:
vrijdag 18 september vanaf 20.00

Curatoren:
Mieke Gerritzen en Angélique Spaninks

Deelnemende kunstenaars:

- Alix Bizet
- Briony O Clarke
- Margriet Craens
- Jonas Erslund
- Anna Maria Fink
- Brigitte Jansen
- Ivi van Keulen
- Jonathan Levain
- Tom Loois
- Ana María Gómez López
- Marlot Meyer
- Paradyme
- Penthouss
- Thom van Rijckevorsel
- Noam Youngrak Son
- Emma Verhoeven
- Hanneke Wetzter
- Zwermers

In samenwerking met:

